



શ્રી શિક્ષણ - મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

C/o. શાહ ગોવિંદજી વીરમ, ફેક્ટરી કમ્પાઉન્ડ, મોંટા રોડ, ઔરંગાબાદ - ૪૩૧ ૦૦૧

સમ્યગ્જ્ઞાન પ્રવેશિકા

અભ્યાસક્રમ જવાબ પત્ર

એનરોલમેન્ટ નંબર



ગામ ફેબ્રુઆરી - 2022

વિદ્યાર્થીનું નામ

પ્રશ્ન-૧ ખાલી જગ્યા	પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં	(૫) જવાબો	પ્રશ્ન-૫ સંખ્યામાં જવાબ
(૧) જંગલ	(૧) વિનય	(૫) જ્વારોજ્વાર	(૧) ૩
(૨) સ્વકાય	(૨) જ	(૬) વર્ષ	(૨) ૩૩
(૩) ઉપાદેય	(૩) સપર્શના	(૭) ભુજપરિ સર્પ	(૩) ૪૮
(૪) પ્રાથમિક	(૪) ખાળસાધુ	(૮) આજ્ઞા આપો	(૪) ૬૨
(૫) મોક્ષ	(૫) યુક્તશય્યાતર	(૯) ટુંક મા	(૫) ૧૨ વર્ષ
(૬) અડધી-અડધી	(૬) મરણ	(૧૦) રથેલે દો	(૬) ૧૦
(૭) ધનદેવ	(૭) શાલીભદ્ર	(૧૧) અતિચાર/દોષ	(૭) ૨૫
(૮) મિત્ર	(૮) અજ્ઞાન દશા	(૧૨) આકાશ	(૮) ૮
(૯) તમાચો	(૯) જ્ઞાન	(૧૩) હાથ ની	(૯) ૭ મુ
(૧૦) સર્વ	(૧૦) સિદ્ધર્થ	(૧૪) તત્વ	(૧૦) ૮
(૧૧) યુગલિયા	(૧૧) પરિપક્વ	(૧૫) અનુક્રમે	પ્રશ્ન-૬ ✓ કે X
(૧૨) ક્ષાયિક	(૧૨) ગ્રાણમહોરાશિ	(૧૬) લોક મા	(૧) ✓ (૧) ૧૩
(૧૩) પૃથક્ત્વ	(૧૩) મૃગાવતીજી	(૧૭) વિકલેન્દ્રિય	(૨) X (૨) ૩
(૧૪) સંપત્તિ	(૧૪) સાધુદાસી	(૧૮) કચો હોય	(૩) X (૩) ૧૫
(૧૫) નાગકુમાર	(૧૫) નવકાર મહામંત્ર	(૧૯) જ્ઞાન	(૪) X (૪) ૮
(૧૬) અનાહાર	પ્રશ્ન-૩ શબ્દનો અર્થ	(૨૦) વ્યતિત થયો	(૫) ✓ (૫) ૨૬
(૧૭) નધુતા	(૧) ક્ષમાપ્રમળ સંબંધી	પ્રશ્ન-૪ જોડકાં જોડો	(૬) X (૬) ૧૭
(૧૮) લલાટ	(૨) સપર્શના	(૧) ૬ (૬) ૭	(૭) ✓ (૭) ૧૨
(૧૯) ફુલિન	(૩) આશ્રયી ને	(૨) ૮ (૭) ૨	(૮) X (૮) ૮
(૨૦) મોહનીય	(૪) સમ્યક્ત્વ	(૩) ૧૦ (૮) ૪	(૯) ✓ (૯) ૧૮
		(૪) ૮ (૯) ૩	(૧૦) ✓ (૧૦) ૬
		(૫) ૧ (૧૦) ૫	

	+		+		+		+		+		+		=	
પ્રશ્ન ૧-મેળવેલ ગુણ		પ્રશ્ન ૨-મેળવેલ ગુણ		પ્રશ્ન ૩-મેળવેલ ગુણ		પ્રશ્ન ૪-મેળવેલ ગુણ		પ્રશ્ન ૫-મેળવેલ ગુણ		પ્રશ્ન ૬-મેળવેલ ગુણ		પ્રશ્ન ૭-મેળવેલ ગુણ		પ્રશ્ન ૮-મેળવેલ ગુણ
કુલ ગુણ														

રીમાર્ક

તપાસનારની સહી

પ્રશ્ન - ૮ વિનય જ્ઞાન, દાર્મ તથા જીવન વિકાસનું મૂળ છે -- માટે જ કહેવામાં આવ્યો છે "વિદ્યા વિનયથી શોભે
૧. છે" -- એને સમજવા માટે પ્રોગ્રિક મહારાજનો દૃષ્ટાંત best છે -- મગધના સમ્રાટ પ્રોગ્રિક, ચાંડાળ પાસેથી વિદ્યા
ભાગી રહ્યા હતા -- પણ ત્યાંથી પ્રયત્ન છતાં પ્રોગ્રિક મહારાજને વિદ્યા ન બચતી હતી -- એક દિવસ અભયકુમારે
એવું કે મહારાજ સિંહાસન ઉપર બિજરાજીત હતા તથા ચાંડાળ નીચે બેસી પાઠ ભાગવી રહ્યો હતો -- અભયકુમાર
દોશોચાર હતા માટે સમજી ગયા કે મહારાજને વિદ્યા કેમ નથી બચતી -- માટે પિતાને વિનય પૂર્વક કહ્યું કે એમને ભુલવું
પડશે એ રામ છે -- વિદ્યા ગ્રહન કરવી હશે તો ગુરુનો વિનય આનિવાર્ય છે -- માટે ચાંડાળ ને ઉચ્ચ આસને પધરાવી
આપને ત્રીયા આસને બેસવું પડશે -- ગુરુ પાસેથી સાવિનય મંત્ર સ્વીકારી આરાધવો પડશે -- તો જ વિદ્યા આવડશે -- કારણ
વિદ્યા વિનયથી જ શોભે છે અને આવે છે -- પ્રોગ્રિક મહારાજએ એ વાતનો સ્વીકાર કરી આખરે આમાં લાવ્યું તો તેમને વિદ્યા મળી

૨. નવતત્ત્વ પ્રકરણમાં ૭૪ માર્ગો આ દ્વારા વિચારણા કરતાં એમાં મોક્ષ ક્યાં ક્યાં સંભવે શકે એનો એમ
જાણવનાં કર્યું છે કે ૭૪ માથી ૪ માર્ગોમાં સંભવનો નથી -- તે ૪ માર્ગો નીચે પ્રમાણે જાણવા --
૧) યોગ - યોગ માર્ગોમાં મોક્ષ હોય જ નહિ કારણ આત્મા અયોગી છે -- આત્મા યોગાવેનાનો છે --
૨) વેદ - વેદ માર્ગોમાં પણ મોક્ષ સંભવે જ નહિ કારણ આત્મા અવેદિ છે -- આત્મા વેદાવેનાની છે --
૩) કષાયી - કષાય માર્ગોમાં પણ મોક્ષ હોય જ નહિ કારણ આત્મા અકષાયી છે -- કષાયાવેનાની હોય છે --
૪) સ્ત્રેશ્યા - સ્ત્રેશ્યા માર્ગોમાં મોક્ષ સંભવે જ નહિ કારણ આત્મા અસ્ત્રેશી છે -- સ્ત્રેશ્યાવેનાની હોય છે --
એમાં આત્મામાં ક્યોઈ માર્ગોમાંથી ૪ માર્ગો સંભવતી નથી --

૩. જૈન શાસનના ૫ મૂત્રો છે, કાવ્યો છે એમાં એક-એક અક્ષરો મહત્ત્વ અનન્ય સાધારણ છે -- સુગુરુ
વંદન વાંદણા મૂત્રમાં "અહીં-કાય-કાય" એ શબ્દોની વિધિ જાણી આપણને ખબર પડે -- એ નીચે પ્રમાણે

અ - (નીચે સ્થાપેલા ઉત્તરાસંગના) છેડાને બે હાથે સ્પર્શ કરતાં બોલાય
હો - લલાટને બે હાથે સ્પર્શ કરતાં બોલાય --

કા - છેડાને બે હાથે સ્પર્શ કરતાં બોલાય --

ચં - લલાટને બે હાથે સ્પર્શ કરતાં બોલાય --

કા - છેડાને બે હાથે સ્પર્શ કરતાં બોલાય -- ચં - લલાટને બે હાથે સ્પર્શ કરતાં બોલાય

૪. પ્રભુએ પહેલાં ચાનુર્મસાંચુલપાણિયક્ષના મંદીરમાં રહ્યા -- આ યક્ષ પૂર્વભવમાં બળદ હતો -- રીબાઈ - રીબાઈ
ભુખ્યો - તરસો મરી ગયો અને વ્યંતર થયો -- પ્રભુએ એના મંદીરમાં ચાનુર્મસ એને પ્રતિબોધવા કયો હતો -- લોકોએ
પ્રભુને ના પાળી ત્યાં રહેવાની -- પણ પ્રભુ ત્યાં જ રહ્યા -- યક્ષે પ્રભુને બીવરાવવા પૃથ્વી ફાટી મથ એવું અદૃશ્ય કર્યું --
ફાટી, સર્પનાં જપો કરી અમહત્ત્વ ઉપસર્ગો કર્યા -- પ્રભુ તેજ પાળ શોભન પામ્યા -- પ્રભુના મસ્તકમાં કાનમાં, નાકમાં, દાંતમાં
આંખમાં, મીઠમાં તથા નખ વગેરેમાં કુસ્થાનોમાં વેદના ઉપજવી છતાં પ્રભુને નિર્બંધ જાણી તે યક્ષ પ્રતિબોધ પામ્યો --
આ વખતે સિદ્ધાર્થને એ શુલપાણી ને એની ભૂલ બતાવી તથા એને પ્રભુનો પરિચય કરાવ્યો -- ઈન્દ્રના નામે કરાવ્યો
એ યક્ષ ભય પામ્યો તથા પ્રભુના શરણે ગયો એમની માફી માંગતા કૃત્ય કરી ભાક્ષી કરવા માંડ્યો --

૫. ગર્ભજ નિર્યંચના કુલ મુખ્ય ૬ ભેદ છે -- એમાં જલચર, સ્થલચર (ચનુષ્પદ, ઉચ્ચરપરિસર્પ, ભુજપરિસર્પ),
એચર એમ જાણવું -- ગર્ભજ મત્સ્ય (જલચર) હ્રસ્વ યોજનના પ્રમાણવાળા હોય છે, ગર્ભજ ચનુષ્પદ વિશે
અવગાહકના છે ગાઉનું જાણવું -- ગર્ભજ ઉચ્ચરપરિસર્પની અવગાહના હ્રસ્વ યોજન જાણવી --
ગર્ભજ ભુજપરિસર્પની અવગાહના ગાઉ પૃથ્વકત્વ જાણવી -- અહીં પૃથ્વકત્વ એટલે બે થી નવ
જાણવું -- વળી ગર્ભજ એચરની અવગાહના યનુષ્ઠ પૃથ્વકત્વ જાણવું -- એવી રીતે એમની